

Om
Samlen af Sommerfugle, især Microlepidoptera,
i Troperne.

Af
W. v. Hedemann.

Har man i en Aarrække samlet Sommerfugle her hjemme eller ogsaa i andre europæiske Lande tilegnet sig en vis Methode og Routine heri, og saa foretager en Reise til tropiske Egne, vil man snart indsee, at de fleste af alle En's hidtil indhøstede Erfaringer ved Indsamlingen ikke holde Stik, og at man maa begynde at lære forfra.

Hvad Dagsommerfuglene angaaer, saa er Methoden at fange dem her hjemme eller i Troperne ikke forskjellig. Helt anderledes stiller det sig derimod med Hensyn til alle Heterocera og især Microlepidoptera. Da jeg har samlet i forskjellige Egne af Troperne i Amerika og Asien og derved har indhøstet en vis Erfaring, tillader jeg mig i det følgende at meddele denne for tilkommende Samlere i hine Egne.

Ved Udrustningen til en Samlereise i Troperne maa fremfor Alt tages i Betragtning, at man paa Samlestedet

saa godt som intet kan faae fornyet eller erstattet, naar nogle af Samlerequisiterne slippe op eller gaae itu. Man maa altsaa forsyne sig med et rigeligt Forraad af alle Gjenstande, som bruges til Indsamlingen, som Net, Larvæsker af Blik, Samleglas i meget stort Antal o. s. v.

Paa Grund af, at en meget stor Del af Buske og Træer ere forsynede med Torne, kan det ikke nok tilraades at medtage et større Antal Net. Paa en Udflugt til Vestindien, hvor jeg agtede at samle i 2—3 Maaneder, medtog jeg 16 Net. Allerede efter 4 Uger vare de allesammen mere eller mindre iturevne, og jeg havde stort Besvær med at reparere dem blot nogenlunde. Ogsaa Æther maa tages med i store Kvantiteter, fordi den i de varme Lande fordunster langt hurtigere end her hjemme.

Her ere Træstammer, Plankeværker o. s. v. udmærkede Steder, hvor man kan tage smaa Dyr siddende om Dagen. I Troperne har jeg derimod aldrig seet et Dyr paa disse eller lignende Steder. Rimeligvis paa Grund af de talrige Myrer, Ædderkopper, Termiter o. s. v. have Microlepidoptera i Troperne et meget mere skjult Opholdssted. Dette fremgaaer ogsaa deraf, at man om Dagen ved Banken i Buskene kan anstrenge sig i timeviis, uden at et Dyr kommer frem.

Kun 1—2 Timer efter Solopgang og før Solnedgang flyve Dyrene eller have endnu ikke opsøgt deres Skjulesteder, idet man let kan opskræmme dem ved at berøre Planterne. Dette er altsaa den eneste Tid, hvor det lønner sig at samle med Nettet i Haanden.

Desforuden er Fangsten om Aftenen ved Lampen meget lønnende. Kun meget faa Huse i Trope-Egnene have Glasruder i Vinduerne, men nøies med Jalousier af Træ. Aabner man disse om Aftenen og har en lyst brændende Lampe i Værelset (forudsat at Huset ligger paa Landet eller i Byen i en større Have), vil man

snart iagttage, hvorledes Natsværmere mylre ind og flyve omkring Lampen eller sætte sig paa samme, hvor de da let tages med Nettet eller et Glas. Dog er ikke enhver Aften lige gunstig for denne Jagt. I den fugtige Aarstid komme de ofte saa talrige til Lyset, at de selv kunne slukke Lampen. Selvfølgelig har man paa Stedet ikke Tid til at udsondre de brugelige Dyr fra de ubrugelige, hvilket først kan ske næste Morgen. Men allerede heraf vil man indsee, hvor nødvendigt det er, at man hjemmefra forsyner sig med et meget stort Forraad af Glas af forskjellig Slags, især store, fordi den overveiende Del af Udbyttet ved Lampefangsten bestaaer af Noctuer, Geometrider og Pyralider, omendskjøndt ogsaa Tineider, indtil de allermindste, optræde. At denne Jagt ogsaa medfører sin Ubehagelighed, kan ikke nægtes; sammen med Møllene omsværme En nemlig ogsaa Myriader af Myg og andre stikkende Insecter, som ere komne ind igjennem de aabne Vinduer. Ved at ryge og dampe stærkt, kan man dog nogenlunde holde dem borte, især fra Ansigtet.

En Hovedopgave for Samleren i Troperne bestaaer dog hovedsageligen i at klække Dyrene, altsaa at samle Larverne. Faaer man selv i Europa mange Arter udelukkende ved Klækning, saa gjælder dette i Troperne endnu i en langt høiere Grad. Der lever her et meget stort Antal Larver minerende i Blade, Stængler, Bælgfrugter o. s. v., eller de leve i sammenrullede Blade. Det er meget sjældent, at man træffer en Larve levende frit paa Bladet. Heraf følger, at vor Methode at samle Larver paa, nemlig ved at banke paa Grene for at lade dem falde i en Parapluie, ikke er anvendelig i Troperne. Man maa med Øiet see at opdage de minerede eller sammenrullede Blade og ved lave Planter helst søge dem i en siddende Stilling, ikke liggende paa Jorden, paa Grund af Slangere og andet giftigt Kryb. Med nogen

Taalmodighed vil man snart opnaae en stor Færdighed i at samle paa denne Maade.

Klækkeglassene maa daglig aabnes, renses, og Excrementerne fjernes, da Larverne ellers hurtigt vilde blive ødelagte ved Skimmel.

Hvad nu det Indsamledes Præparation angaaer, saa maa man vel huske paa, at man overalt — selv i Værelserne — træffer smaa Myrer og andre Insecter, som øieblikkelig ødelægger Dagsfangsten, naar man ikke bestandig er paa sin Post over for disse Fjender.

Fremfor alt maa man sørge for, at disse graadige smaa Røvere ikke kunne naae op paa Bordet, hvor man har opstillet sine Æsker, Spændebræder, Klækeglas o. s. v. Hertil behøver man bare at sætte Bordbenene i Skaale fyldte med Petroleum eller Olie og fornye dette efter nogle Dages Forløb, førend der paa Overfladen danner sig en Skorpe af Støv, som af Røverne kan benyttes som Bro. Dernæst maa alle Æsker slutte hermetisk. Siden jeg paa mine Reiser samvittighedsfuld iagttager disse to Ting — at sætte Bordbenene i Olie (hvortil jeg altid medfører 4 Blikdaaser) og sørger for, at mine Æsker slutte nøiagtigt, har jeg aldrig mere faaet noget af mit Udbytte ødelagt, hvilket i Begyndelsen desværre hændtes ofte.

For at spare Plads pleier man nu altid at lægge Dagsommerfuglene med sammenlagte Vinger i Papirs-Convoluter, svarende til Dyrets Størrelse. Det samme skeer med alle større Natsværmere, som ikke lide ved senere Opblødning. Alle smaa Dyr derimod maa præpareres strax, fordi en senere Opblødning og Præparation er meget vanskelig og næsten altid mislykkes.

At dette Arbeide ved en tropisk Temperatur og det stadige Lufttræk i Værelset ikke er noget let eller behageligt Arbeide, er indlysende.

Har man, som ofte hænder i afsides liggende Egne,

ikke noget større Bord til sin Raadighed, maa Kufferterne, hvori Samlingerne opbevares, stilles paa Bænke eller Stole, men ogsaa her maa Benene staae i Petroleums-Beholdere. Undladelsen heraf — selv for kort Tid — har de beklageligste Følger, som jeg veed af egen Erfaring.

Et Middel til at holde Spændebræderne, naar man ingen Plads har til dem paa Bordet, frie for Myrernes Angreb er, at hugge nogle større Søm i de hinanden modsatte Vægge af Stuen og hænge Bræderne paa stærke Snore, hvilke dog — især ved begge Ender — maa indsmøres med Petroleum.

Af ovenstaaende vil man see, at en Samlereise i Troperne er en god Del mere besværlig end i Europa. Men gjør man sig den Umage, at handle efter de her givne Vink, tør man være sikker paa et meget lønnende og smukt Resultat.
